

Foto: archiv S. Vosíky

Rozhovor s Dr. rer. nat. Slavomírem Vosíkem, vedoucím sekretariátu Mezinárodní komise pro ochranu Labe v Magdeburku

Pane Vosíko, proč právě voda a jaké byly vaše začátky v oblasti vodního hospodářství? Co bylo impulzem ucházet se o místo na sekretariátu MKOL, respektive o místo jejího šéfa?

K vodě a vodnímu hospodářství jsem se dostal přes práci v sekretariátu Mezinárodní komise pro ochranu Labe – MKOL. Koncem roku 1990 MKOL hledala pracovníky pro svůj sekretariát v Magdeburku. Byla to pro mne možnost využít jak odborné, tak i jazykové znalosti. Vystudoval jsem chemii se zaměřením na analytickou chemii na Vysoké škole technické v Merseburgu, zhruba 30 kilometrů západně od Lipska. V srpnu 1991 jsem nastoupil v sekretariátu na místo referenta, v říjnu 1995 jsem převzal funkci vědeckého pracovníka a 1. ledna 2004 funkci vedoucího sekretariátu MKOL.

Pokud se nepletu, Dohoda o MKOL byla pro Spolkovou republiku Německo první sjednanou mezinárodní dohodou po sjednocení. Dohoda tak má mimo vodařský obor i zvláštní význam pro samotné Německo.

Ano, je to tak. Dohoda o MKOL, podepsaná dne 8. října 1990 v Magdeburku, byla první mezinárodní smlouvou, kterou Německo po svém sjednocení dne 3. října 1990 uzavřelo.

Pamatujete si na první úkol, který jste na sekretariátu řešil?

Jedním z mých prvních úkolů byla podpora činnosti pracovní skupiny „Havarijní znečištění vod“ (H) MKOL a příprava přestěhování sekretariátu z budovy bývalého Ředitelství vodního hospodářství Střední Labe, o níž projevil zájem

zemský sněm spolkové země Sasko-Anhaltsko, do prostor Vodního a plavebního úřadu Magdeburk, kde sekretariát sídlí dodnes.

Během více než třiceti let existence MKOL prošlo přes sekretariát mnoho projektů. Který vám nejvíce utkvěl v paměti?

Projektů s vazbou na Labe byla především v devadesátých letech minulého století opravdu spousta. Evropská unie i Německo významně podporovaly financování těchto projektů. Gesce projektů byla vždy u příslušných ministerstev nebo výzkumných institucí. Snahou pracovních skupin a sekretariátu MKOL bylo implementovat výstupy z těchto projektů do doporučení MKOL. Pokud bych měl vzpomenout jednu z aktivit za všechny, pak by to bylo zlepšení kvality vody v Labi. Koncem osmdesátých let 20. století patřilo Labe k nejvíce znečištěným řekám v Evropě. Pro zlepšení tohoto stavu bylo počátkem devadesátých let rozhodnuto sledovat jakost vody v povodí Labe na základě dohodnutého mezinárodního programu měření. Základním kamenem sledování vývoje jakosti vody v Labi a jeho přítocích byla a je síť měřicích stanic jakosti vody. Důležitým předpokladem společné interpretace naměřených hodnot je porovnatelnost používaných metod měření.

Na webu MKOL je možné se dočíst o fungování jednotlivých pracovních skupin MKOL nebo jejich prezidentů. Důležitou součástí MKOL je i jeho sekretariát, o němž se však nikde nic nedočteme, mimo jiné ani o vás, což je škoda.

Sekretariát MKOL podporuje činnost Komise po odborné, jazykové a organizačně technické stránce. Osmičlenný tým tvoří tři vědeckí pracovníci, dvě překladatelky-tlumočnice, dvě administrativní pracovníce a vedoucí sekretariátu.

Jaká jsou aktuální témata, která MKOL a jeho sekretariát v současné době řeší?

Byla dokončena analýza málo vodného období 2014–2020 v povodí Labe. Ve spolupráci s předpovědními povodňovými centrály v Praze, Drážďanech a Magdeburku probíhá prověření a aktualizace informačních kanálů s přeshraničním významem mezi předpovědními povodňovými centrály na Labi. Přípravuje se Mezinárodní program měření Labe na rok 2024 a Mezinárodní program měření Labe pro sledování jakosti vody v případě extrémních hydrologických situací. Také se chystá aktualizace Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe. Pokračují práce na rozšíření Poplachového modelu Labe (ALAMO), tedy modelu pro prognózu šíření vln škodlivých látek v Labi, o přítok Bílinu. Podporujeme hlavního organizátora, státní podnik Povodí Ohře, při přípravě 20. Magdeburského semináře o ochraně vod, který se uskuteční ve dnech 11. a 12. října 2023 v Karlových Varech.

Právě sekretariát MKOL se na přípravě Magdeburského semináře dlouhodobě spolupodílí. Vzpomenete si na první z nich a můžete krátce popsat vývoj této významné vodohospodářské akce?

Tradice Magdeburských seminářů o ochraně vod vznikla v roce 1988 v Magdeburku. První česko-německý Magdeburský seminář o ochraně vod, na jehož organizaci se poprvé podílela i MKOL, se uskutečnil v září 1992 ve Špindlerově Mlýně. Od roku 1992 je seminář pořádán střídavě v České republice a v Německu a v průběhu let si získal pověst jedné z nejvýznamnějších odborných a vědeckých akcí v oblasti ochrany vod v povodí Labe. Pro zástupce z oblasti vědy, praxe a orgánů státní správy se stal platformou k výměně nejnovějších poznatků a zkušeností. Svou vazbou na povodí Labe je seminář jedinečný a nemá v kontextu velkých evropských říčních povodí obdoby.

Letošní ročník Magdeburského semináře se uskuteční pod názvem „Extrémní hydrologické jevy a jejich dopady v povodí Labe“. Na co se můžeme těšit?

V rámci již 20. ročníku Magdeburského semináře o ochraně vod ve dnech 11. a 12. října 2023 v Karlových Varech zazní v pěti odborných blocích celkem 26 přednášek. Součástí semináře jsou i prezentace přibližně 30 posterů a tři exkurze.

Jaká je podle vás budoucnost MKOL, respektive jak bude podle vás vypadat MKOL v roce 2050?

Princip koordinovaného přeshraničního postupu při řešení otázek ochrany vod v říčních povodích je základem česko-německé spolupráce v rámci MKOL od jejího založení. Tento princip je nedílnou součástí evropské legislativy, například Rámcové směrnice o vodách nebo Povodňové směrnice. S ohledem na budoucí výzvy, před nimiž stojí říční povodí, se na tomto přístupu v zásadě nic nezmění. Komise pro ochranu vod v říčních povodích jako osvědčené nástroje mezinárodní spolupráce budou určitě významnou součástí i jeho budoucí implementace.

Pane doktore, děkuji za čas, který jste věnoval našemu rozhovoru.

Ing. Josef Nistler

Dr. rer. nat. Slavomír Vosika

Dr. rer. nat. Slavomír Vosika, vedoucí sekretariátu Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL) v Magdeburku, studoval chemii se zaměřením na analytickou chemii na Vysoké škole technické v Merseburgu. V srpnu 1991 nastoupil na místo referenta v sekretariátu Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL) se sídlem v Magdeburku, v říjnu 1995 převzal funkci vědeckého pracovníka a v lednu 2004 funkci vedoucího sekretariátu MKOL.

✉ vosika@ikse-mkol.org
www.ikse-mkol.org